

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

1
2024

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 788 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 7-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalarning roli va ahamiyati.....	10
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda konseptual, ilmiy, innovatsion yondashuvning zarurati	16
Gulnora Abdurahmonova	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tish muammolari va uni bartaraf etish yo'llari	22
S. R. Topildiyev	
Milliy strategik maqsadlar: ekologik va bojxona boshqaruvi mexanizmlarining maqbul kombinatsiyasi	28
Muratova Shohista Nimatullayevna	
Green Economy in Tourism in Uzbekistan.....	32
Alieva Makhbuba Toychievna	
Инновационные подходы в сельском туризме: "Зеленые маршруты"	36
Голышева Елена Вячеславовна	
Mamlakatimizda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyasining ustuvor yo'nalishlari	42
Vaxabov Abduraxim Vasikovich, Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
To'qimachilik sanoati korxonalarini barqaror rivojlantirish omillari.....	47
A.Yu. Mardanov	
Turizmni qayta jonlantirish strategiyasini ishlab chiqishda turizmni rejalashtirishning istiqbollari.....	52
A'zamov Saidakbarxon Avazxon o'g'li	
O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishi asosida barqaror rivojlanishga erishish	57
Abdullayev Elyorbek Odiljon o'g'li	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	62
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Turistik hududlarning barqaror rivojlanishini baholash metodologiyasida integral baholash ko'rsatkichlarini aniqlashning nazariy jihatlar.....	66
Asraqulov Abduraxmon Sultonovich	
Iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda "yashil" iqtisodiyot va uning ayrim masalalari.....	70
Axunova Shoxistaxon Nomonjanovna, Sultonova Gulbaxor Shoxnazimovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligi faoliyatining nazariy tamoyillari va o'ziga xos xususiyatlari.....	74
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Mintaqa iqtisodiyotida agrar soha samaradorligini oshirishning ahamiyati.....	78
Butanova Dilnoza Rustamovna	
Global krizislar va ularning turizm iqtisodiyotiga ta'siri.....	83
Hallakova Barnoxon bahodirjonovna	
Agroturizm faoliyati rivojlanishining xorijiy tajribalari va ularda faoliyatni rivojlantirish modellarining qo'llanilishi.....	95
Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li	
Yashil iqtisodiyotni kreditlashda banklarning o'rni.....	101
Ibragimova Sevara Muxamedjan qizi	
Qurilish materiallari sanoati korxonalari samaradorligini baholash masalalari.....	104
Isayev Jakhongir Muzaffarovich	
Iqtisodiyotni islomiy moliya tamoyillari asosida moliyalashtirish amaliyotini joriy etish istiqbollari	110
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
Oziq-ovqat sanoatida tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishning iqtisodiy mexanizmi.....	113
Mahamatova Maftuna	
Turizm xizmatlar bozorida raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini takomillashtirish imkoniyatlari.....	119
Nurfayziyeva Mohinur Zayniddinovna	

Islom moliyalashtirish xizmatlari asosida kichik va o'rta biznesni moliyalashtirish usullari.....	124
Said Po'latov Maxamedovich	
Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry	128
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	
Dorivor o'simliklar yetishtirishning dunyo mamlakatlari iqtisodiyotidagi o'rni va xalqaro bozor savdosida prognozlar.....	135
To'xtabayev Jamshid Sharofiddinovich, Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'zbekistonga turistlar tashrifini ko'paytirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	142
Toshmurod Kulmanov	
Agrobiznesni moliyaviy quvvatlash va rivojlanish istiqbollari	147
Tursunova Dilnavo Islomovna	
Oziq-ovqat bozorini qandolat mahsulotlari bilan to'ldirishda marketing strategiyalaridan foydalanishni takomillashtirish.....	150
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Yoshlar turizmini rivojlantirish holati va uni takomillashtirish yo'llari.....	159
Allayor Norboyev Ismoilovich	
Biologik aktivlarni baholashning uslubiy jihatlarini takomillashtirish.....	162
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Agrosanoat ishlab chiqarishida innovatsion jarayonlarni tadqiq qilishga uslubiy yondashuvlari.....	168
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich	
Suv resurslaridan samarali foydalanishda suv solig'ining ahamiyatini oshirish	174
Ikramov Nuriddin Kamolitdinovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida innovatsiya va innovatsion faoliyat bilan bog'liq tushunchalarining nazariy masalalari	179
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Temur Olimovich Mamayunusov	
Aglomeratsiya iqtisodiyoti – Agglomeratsiya iqtisodiyoti – hududiy rivojlanishni harakatlantiruvchi omili sifatida	185
Raximbayev Akmal Azatboyevich	
Korxonalarini boshqarish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish mexanizmlari	190
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
Globalashuv sharoitida turizm sohasida innovatsion faoliyatni rivojlantirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish	195
Salimov Dilshodbek Davronovich	
To'qimachilik sanoat korxonalarida marketing strategiyasi.....	199
Tillyaxodjayev Azizxon Aloxonovich	
Oziq-ovqat sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirish yo'llari	203
Nilufar Umarova	
O'zbekistonda transport xizmatlari ko'rsatilishi tahlili	207
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
Agrar sektorga jalb qilingan investitsiyalarning sohadagi intensiv iqtisodiy o'sishga ta'sirining tahlili	213
Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo davlatlarda auditning xalqaro standartlarini qo'llash xususiyatlari	220
Meliyev Isroil Ismoilovich	
Raqamli bank xizmatlarini yanada takomillashtirish: muammolar va yechimlar	227
Melikov Otabek Maxmadiminovich	
Innovatsion iqtisodiyotda inson kapitalining tutgan o'rni.....	232
Abdikarimov Islombek Ibragimovich	
Kimyo sanoati korxonalarini boshqarish modellariga oid zamonaviy tajribalar.....	237
Avulchayeva Feruza Djurakuziyevna	
Задачи предмета «русского языка» на современном этапе	243
Адилова Солияхон	

Tijorat tashkilotlarining investitsiya faoliyati	247
Farhod Mahmudovich Tirkashyev, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li	
Korrelyatsion-regression tahlil orqali turizm xizmatlari samaradorligini oshirish mexanizmlari.....	252
Gapparov Azim Qayumovich	
O'zbekistonda monetizatsiya darajasi va uni makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri.....	258
Isayev Atabek Djurabayevich	
Prospects for the Development of Bond Circulation in the Capital Market.....	266
Jurabek Sobirov	
Ta'lim xizmatlari bozorida oliy ta'lim muassasalarining rivojlanish holati tahlili.....	270
Kuldashev Sherzod Alimardonovich	
Iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish va ularning barqaror iqtisodiy o'sishdagi roli	276
Mamadiyeva Dilrom Ravshon qizi	
Surxondaryo viloyatlarning marketing salohiyatini shakllantirish holati tahlili	280
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
Improving Internal Control System	287
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
Oliy ta'lim xizmatlarini targ'ib qilishda OTMLar veb-saytlari samaradorligini oshirish.....	291
Musayev Bekjon Shukurillayevich	
Korxonaning narx-navo tizimi va narx siyosatini tahlil qilish	298
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilhkomovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tibbiyot sohasini moliyalashtirish istiqbollari.....	302
Muxammadiyev Ramz Zoirjon o'g'li	
Xizmatlar ko'rsatish subyektlarida biznes-modellarining raqamli transformatsiyalashuv konsepsiyalari.....	306
N. B. Yahyoxonov	
Mikromoliyaviy xizmatlar ko'rsatuvchi kredit tashkilotlarining samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili.....	311
Nazarova Muslima Nazarovna	
Sanoat korxonalarida aylanma mablag'lardan foydalanishning ilmiy-amaliy jihatlarini	317
Nurmatov Mirzaakbar Mirzaaliyevich	
Biznesni yuritishda korxonalararo integratsion jarayonlarni rivojlantirish masalalari.....	322
Olimova Nodira Xamrakovna	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning moliyaviy mexanizmlari: tahlil va istiqbollar	329
Oppoqxonov Nurmuhammadxon Po'latxon o'g'li	
O'zbekistonda davlat korxonalari transformatsiyasini jadallashtirish yo'nalishlari.....	333
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Aholining turmush darajasini oshirish sharoitida mehnat bozori transformatsiyasining dinamikasi	338
Rahimboyev Muxtorbek Ikrom o'g'li	
Tijorat banklarida iqtisodiy-matematik modellashtirish samaradorligini yanada oshirish usullari.....	341
Raxmanov Mexridin Sindarovich	
Aholi moliyaviy savodxonligiga investitsiya kiritishning ahamiyati.....	345
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda valyuta siyosatini samarali tashkil etish.....	350
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li	
Sharq va G'arb tamaddunida gender qarashlar	355
Samandarova Gulxayo Abduraim qizi	
Imkoniyati cheklanganlarga to'siqsiz turizm xizmatlarini tashkil etish istiqbollari	359
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
To'qimachilik korxonalarining inqirozga qarshi boshqaruvida davlat tomonidan tartibga solishning ahamiyati	363
Todjimamatova Mashxura Erkinovna	
Mintaqalarning ekologik-iqtisodiy xususiyatlari va ularning barqaror rivojlanish bilan bog'liqligi	367
Toshboyev Muzaffar Muxtorovich	

Перспективы развития сферы услуг в Узбекистане.....	373
Tsoy Marina Petrovna, Li Marina Rudolfova, Romashkin Roman Anatolyevich	
Opportunities for Bicycle Tourism in Zomin, Bulungur and Bakhmal Districts.....	379
Urozaliev Elyor Shuxrat ogli, Xujamov Bobur bahodir ogli, Saydullayev Abbosjon Murodovich	
Pul-kredit siyosati va moliyaviy inqiroz: uslubiyot va saboqlar	384
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Korxonalarda barqaror rivojlanishni tatbiq etish istiqbollari.....	391
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Jumayeva Guzal Sherxon qizi	
Telekommunikatsiya korxonalari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish.....	396
Xusanov Ulugbek Nishanovich	
Milliy iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini kengaytirish imkoniyatlari.....	402
Xuseynova Feruzabonu Mamadaliyevna	
O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari.....	405
Yo'ldosheva Dilnoza G'ayrat qizi	
Необходимость соблюдения этических норм в профессиональной деятельности бухгалтеров	408
Абдуллаханова Гулбахор Саттаровна	
Mintaqalarda kichik innovatsion korxonalarni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	412
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Axmadjanov Ilyosbek Ilxomjon o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlanishini nazariy masalalari.....	416
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Abduraxmonov Sherali Sharifjonovich	
Пути повышения прозрачности бюджета Республики Узбекистан.....	420
Адашов Гайрат Рустамович	
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog'liqligi	424
Axmediyeva Aliya Toxtarovna	
Тенденции и факторы развития пищевой промышленности в Узбекистане	432
Б. А. Хакимов	
Роль платежных систем в функционировании электронной коммерции.....	438
Бабаева Гузаль Яшиновна	
"Sirdaryo" va "Sirdaryo-Farm" erkin iqtisodiy zonasidagi xorxonalari erishgan yutuqlari, berilgan imtiyozlar va yaratilgan shart-sharoitlar to'g'risida	444
Davlayev G'olib Ashurovich	
Milliy iqtisodiyotga jalb qilingan investitsiyalarning tahlili	447
Djalilov Dostonbek Abduazizovich	
Ishlab chiqarish tafovutining Markaziy Bank monetar siyosati qarorlariga ta'siri.....	452
Duskobilov Umidjon Sharofiddinovich	
O'zbekistonda innovatsion jozibadorlik asosida oliy talim xizmatlarini rivojlantirish.....	457
Jonuzokov M. K.	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvni takomillashtirishda xorij tajribasidan foydalanish.....	461
Ismailov Allayor Rashidovich	
Особенности формирования ценовой стратегии на рынке плодоовощной продукции.....	465
Исроилов Абдурашид Абдурахманович	
Iqtisodiyotni globalashuvi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar barqarorligining nazariy metodologiyasini takomillashtirish	471
Kalandarova Nargiza Narimanovna	
Проблемы регулирования и защиты инвесторов в развитии электронной коммерции и пути их решения	475
Кенжебаева Гульфуза Рахматиллаевна	
Сущность, цели и задачи определения уровня финансовой устойчивости предприятия в современных условиях	478
Киличев А. А.	
Sug'urta tashkilotlari tomonidan taqdim etiladigan hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish	485
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	

Классификация институциональных факторов, определяющих предпринимательскую активность в Узбекистане.....	490
Курпаяниди Константин Иванович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning kredit va qarz mablag'laridan foydalanish samaradorligi tahlilini takomillashtirish.....	497
Mahmudova Go'zal Samadjon qizi	
Muqimiy ijodiDA milliy uyg'onish va iqtisodiy, falsafiy qarashlar	502
Muxlisa Muxitdinova	
Совершенствование управления портфелем залогов для обеспечения финансовой устойчивости: инсайты и рекомендации для Узбекистана	505
Наимов Шахрух	
Определение специфических особенностей и факторов влияющие на процесс внедрения международных требований и стандартов в коммерческих банков Республики Узбекистан.....	509
Хайдаров Зохирид Шарирович, Каражанова Гулноза Толлиевна, Хайдари Фидои Зохирид Зода	
Inson kapitalida mujassam bo'lgan fazilatlar, ularning jamiyat rivojlanishidagi o'rni va roli	514
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Sevara Abdinazarovna Babanazarova, Mexrangiz Olimovna Mamayunusova	
Развитие рыночных отношений и усиление их влияния на рост объёмных и качественных показателей культурного туризма.....	521
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Основные направления цифровой трансформации в банковском секторе.....	525
Рахимова Гавхар Ойбековна	
O'zbekistonda ayollarni tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishda bank kreditlarining roli	530
Saidova Subhinigir Azizovna	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish asosida kambag'allikni qisqartirishning innovatsion yo'llari	535
Sultonov Shodiyor Abduhalilovich, Nazarov Asqar Anvar o'g'li	
Yuridik shaxslar mol-mulkiga soliq solishning o'ziga xos xususiyatlari	541
Umirov Xurshid Islomovich	
Korxonalar va tashkilotlarni modernizatsiya qilish jarayonlari.....	545
Fayziyeva Dilafuz Shuxratovna	
"Авеста" – исторический источник экономической мысли в Древней Средней Азии	549
Хакимов Назар Хакимович, Садиков Анвар Каримович	
Приоритетные направления развития теории формирования финансовой политики предприятия	555
Хамдамов С. Ф.	
Innovatsion rivojlanish sharoitida inson resurslarini strategik boshqarish.....	562
Xasanova Nafisa Shavkatovna	
Mehnat bozorida mehnat resurslaridan samarali foydalanishda yoshlar bandligini takomillashtirish.....	566
Xuvaydullayeva Iroda Xusniddin qizi	
Sanoat korxonalari faoliyati samaradorligi va raqobatbardoshligini baholashga doir uslubiy yondashuvlar.....	572
Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
Amir Temur davrida hunarmandchilik siyosatining o'ziga xos iqtisodiy xususiyatlari	578
Zikrillayev Jaxongir Sarvar o'g'li, ilmiy rahbar: Nasimov Baxtiyor Vasiyevich	
Infratuzilma obyektlari rivojlanishining turizm sohasidagi o'rni.....	583
Toyrova Amina Baxtisher qizi	
Korxonalarda moliyaviy investitsion portfelni jalb qilish va rag'batlantirishning zamonaviy shakl va usullari tahlili	588
Haydarov Humoyun Begmurod o'g'li	
Kichik biznes korxonalari raqobatbardoshligini tadqiq etishga konseptual yondashuvlar	592
K. Q. Tajibayev	
Бухгалтерский учет дебиторской и кредиторской задолженности в современной экономике	599
Камолова Феруза Кахрамоновна	

O'zbekistonda mehmonxona sohasidagi mahalliy boshqaruv tizimini takomillashtirish yo'llari.....	603
Mirzayeva Lola Shavkatovna	
Turizmni rivojlantirishda "yashi" marketingni o'rni.....	607
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
Inson kapitalini boshqarishning xorij tajribasi.....	612
Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
Agrasanoat majmuasida oziq-ovqat mahsulotlarini yetishirish va qayta ishlashda klasterlarini rivojlantirishning xalqaro tajribalari.....	620
Salixov Sherzod Abduxakimovich	
Mamlakatimizda mehnat bozorida ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish	625
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
Budjetdan tashqari mablag'lar hisobi va nazoratini takomillashtirish	628
Ostonokulov Azamat Abduraimovich, Alimardonov Asrorjon Alimardonovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida investitsion jarayonlar rivojlanishining xorij tajribasi	635
Miyassarov Davron Abdurashid o'g'li	
Xizmat ko'rsatish va servis sohasida mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini baholash ko'rsatkichlari.....	640
Muhammadamin Erdon o'gli Erdonov	
Инновационные направления развития сферы услуг как фактор экономического роста.....	644
Насиров Дилшод Фархадович	
Влияние прямых иностранных инвестиций (пии) на экономику Узбекистана	654
Юлдашев Нодирбек Сайдибурханович	
Qulay investitsiya muhiti – xorijiy investitsiyalar oqimini oshirishning asosiy omilidir.....	659
Hoshimov Jahongir Ravshanbek o'g'li	
Biznesni loyihaviy moliyalashtirish va uning asosiy yo'nalishlari.....	664
Razzakov Jasur Xamraboyevich	
Inflation and Unemployment: Evidence from Uzbekistan	670
Mahmudov Nosir, Nabiyeva Nargizaxon Nuriddin qizi	
Milliy mahsulotlarni jahon bozoriga olib chiqishda marketing strategiyalaridan foydalanish	677
Meliqulov Abduhalil Norinovich	
O'zbekistonda kichik sanoat zonalarini tashkil etish va rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ustuvor yo'nalishlari	683
Ortiqov Avazbek Bahrom o'g'li	
Rene Dekart va Blez Paskal ta'limotlarida ratsional g'oyalar komparativistikasi.....	689
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
Sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishining nazariy-uslubiy asoslari.....	694
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
The Importance of the World Trade Organisation (WTO) and Uzbekistan's Efforts to Join It.....	699
Urozaliev Elyor, Khoshimova Sevara	
Jismoniy tarbiya va sport muassasalarini moliyalashtirishdagi mavjud muammolar.....	705
Abduqaxorov Ulug'bek Abdug'aniyevich	
Yangi O'zbekistonda turizmning drayver sifatida barqaror rivojlanish yo'nalishlari	709
Tuxliyev Iskandar Suyunovich	
Mahalliy soliqlar va yig'implarning iqtisodiy mohiyati hamda ularni undirishning xususiyatlari	713
Tuychiyev Kamoliddin	
Tijorat banklari raqobatbardoshligini oshirishda xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	717
Yadgarov Nodir Ravshanovich	
Organik qishloq xo'jaligiga o'tish bosqichlarining tashkiliy jihatlar va iqtisodiy asoslari.....	723
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
Davlat xaridlari jarayonida e'tiborsiz ijrochilarni imkoniyatini cheklash masalalari	727
G'ofurov Temur Baxrom o'g'li	

O'zbekiston iqtisodiyotida investitsion loyihalarni faol tashkil etish istiqbollari	730
Utkurov Kozimjon Dilmurod o'g'li	
Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda transport tadbirkorligi faoliyatini rivojlanish imkoniyatlari	733
M. Masharipova, I. Ruzmetova, D. Kuramboyeva	
Sug'urta faoliyatini takomillashtirishda andarrayting xizmatining o'rni	737
Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
O'zbekistonda eksportni sug'urtalash mexanizmlarini yanada kengaytirish yo'nalishlari	741
Qarshiyev Keldiyor Eshpulatovich	
Kambag'allikni qisqartirishda aholini tadbirkorlikka yo'naltirish	745
Rajabboyev Muzaffar Erkaboyevich	
Yoqilg'i-energetika korxonalarining moliyaviy barqarorligining ilmiy nazariy asoslari	749
Xusanov Qaxramon Nishonovich	
Оценка результатов реформы бухгалтерского учета в Республике	753
Киличева Фарида Бешимовна, Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
Эффективность программ соответствия в различных компаниях	757
Ахмедов Бехзод Ахмедович	
Элементы системы внутреннего контроля в выбранном финансовом институте	762
Хасанов Кахрамон Ахмаджанович	
Authentic Leadership Unleashed: A Comparative Analysis of Leadership Styles	767
Esanova Shohida Utkirovna	
Investitsion loyihalarni moliyalashtirishdagi moliyaviy risklarni boshqarishning ilg'or xorij tajribalari	774
Madiyarov Sanjar Gulyamovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlarida xarajatlar hisobining uslubiy masalalari takomillashtirish	781
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich, Umaraliyev Isomidin Ismonjon o'g'li	

IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" IQTISODIYOT VA UNING AYRIM MASALALARI

Axunova Shoxistaxon Nomonjanovna

Farg'ona politexnika instituti
"Iqtisodiyot" kafedrası dotsenti

Sultonova Gulbaxor Shoxnazimovna

Farg'ona politexnika instituti
"Iqtisodiyot" kafedrası assistenti

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot ishida "yashil" iqtisodiyotga o'tishning muhim vazifalari hamda uning samaradorligini oshirish, dekarbonizatsiyaga erishish va tabiiy resurslardan yanada oqilona foydalanish muhim masala sifatida qaraladi. Dunyoning turli bo'laklarida atrof-muhit haqida qayg'urish natijasida bir nechta barqaror rivojlanish, "yashil" o'sish kabi konsepsiyalar yuzaga kelmoqda. Bu jamiyatimizning ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarini o'rtasidagi muvozanatni turli sohalar tomonidan turlicha talqin qilishni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: "yashil" iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, iqtisodiy barqarorlik, ijtimoiy barqarorlik, ekologik barqarorlik, konsepsiya, barqaror raqobatbardoshlik, resurs samaradorligi, resurs samaradorligi indeksi, resurs sarfi.

Abstract: In this research work, the important tasks of the transition to a "green" economy and the improvement of its effectiveness, the achievement of decarbonization and the more rational use of natural resources are considered as an important issue. As a result of concern about the environment in different parts of the world, several concepts such as sustainable development, green growth are emerging. It involves different interpretations of the balance between the ecological, social and economic aspects of our society by different sectors.

Key words: green economy, sustainable development, economic stability, social stability, environmental sustainability, concept, sustainable competitiveness, resource efficiency, resource efficiency index, resource consumption.

Аннотация: В этой исследовательской работе рассматриваются важные задачи перехода к "зеленой" экономике, а также повышение ее эффективности, достижение декарбонизации и более рациональное использование природных ресурсов. Забота об окружающей среде в разных частях мира приводит к появлению нескольких концепций устойчивого развития, таких как зеленый рост. Это включает в себя различные интерпретации баланса между экологическими, социальными и экономическими аспектами нашего общества в разных областях.

Ключевые слова: зеленая экономика, устойчивое развитие, экономическая стабильность, социальная стабильность, экологическая устойчивость, концепция, устойчивая конкурентоспособность, эффективность ресурсов, индекс эффективности ресурсов, потребление ресурсов.

KIRISH

Barqaror iqtisodiy rivojlanishning ijtimoiy va ekologik komponentlari esa avlodlar ichida va avlodlar o'rtasida ijtimoiy tenglikni ta'minlash kabi masalalarning dolzarbligini yanada oshirmoqda.

Bugungi kunda dunyo mamlakatlari bilan bir qatorda mamlakatimizda ham "yashil" iqtisodiyot asosida barqaror rivojlanishni, energiya samaradorligini ta'minlashda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-

yil 4-oktabrda tasdiqlangan “2019–2030-yillarda mamlakatimizning “yashil” iqtisodiyotga o’tish strategiyasi” muhim dasturi asosida jadal ishlar olib borilmoqda.

Barqaror iqtisodiyot va uning barqaror rivojlanishga ta’sirini o’rganish, ayniqsa, so’nggi yillarda ko’pchilik tadqiqotchilar uchun muhim va hayotiy mavzulardan biri hisoblanadi. Barqaror iqtisodiyot – bu asosan inson farovonligini yaxshilash va rivojlantirish, ekologik xavflarni kamaytirishga olib keladigan mexanizm. Ekologik foyda nuqtayi nazaridan, u ifloslanishni kamaytirish orqali iqlimni yaxshilaydi. Shuningdek, u bandlik va investitsiya imkoniyatlarini ta’minlash, moddiy va insoniy resurslar va imkoniyatlar bilan ta’minlashda muhim rol o’ynaydi. Bu esa qashshoqlik va ijtimoiy tabaqalar o’rtasidagi nomutanosiblikni bartaraf etadi, o’z navbatida, kelajak avlodlar kelajagini ta’minlash uchun resurslarni saqlab qoladi. Bu inqirozlarni bartaraf etish va iqtisodiy tiklanishga erishish uchun milliy iqtisodiyot uchun uzoq muddatli strategiyadir, chunki barqaror iqtisodiyot hamma uchun munosib ish imkoniyatlarini taqdim etishga intiladi.

Barqaror iqtisodiyotning eng muhim maqsadlaridan biri siyosat va qoidalarni isloh qilish zaruratidir. Bu barqaror iqtisodiyotga to’squinlik qilishi yoki yengillik yaratishi imkoniyatlaridir. Barqaror iqtisodiyotga erishish barqaror jismoniy va insoniy rivojlanishga erishish uchun aksariyat kompaniyalar tuzilmasi va strategiyalarida tub o’zgarishlarni talab qiladi.

Tadqiqot muhim jihatlarga, jumladan, barqaror iqtisodiyot konsepsiyasi, uning ahamiyati, maqsadlari va darajalari, eng muhim barqaror iqtisodiyotning barqaror rivojlanishga ta’sirining ko’rsatkichi sifatida barqaror iqtisodiyotga o’tish zarurati va unga erishishga to’squinlik qiladigan eng muhim to’siqlarga oydinlik kiritadi.

Tadqiqotning eng muhim maqsadi atrof-muhitni ifloslanishdan saqlagan holda barcha uchun farovonlikka erishish va iqtisodiy darajani oshirish uchun energiya va resurslarni optimal sarf qilish orqali barqaror rivojlanishda barqaror iqtisodiyotning ahamiyatini ko’rsatishdir.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Atrof-muhit bo’yicha Dasturi (UNEP) barqaror iqtisodiyotni inson farovonligini yaxshilash, shu bilan birga, ekologik xavflarni va ekologik resurslar tanqisligini sezilarli darajada kamaytiradigan mexanizm sifatida belgilaydi. Oddiy qilib aytganda, bu kamroq uglerod chiqindilarini ishlab chiqarishga va barcha ijtimoiy guruhlarni resurslar bilan joylashtirishga urg’u beradigan iqtisodiyot. Resurslar samaradorligi va energiya sarfini oshirish orqali ifloslanish va uglerod chiqindilarini kamaytirishga qaratilgan. Barqaror iqtisodiyot, shuningdek, davlat va xususiy investitsiyalar hisobiga amalga oshirilishi kerak bo’lgan daromadlar va ish o’rinlari o’sishiga intiladi. Ushbu investitsiyalarni maqsadli davlat xarajatlari, siyosatni isloh qilish va o’zgartirish qoidalari bilan rag’batlantirish va qo’llab-quvvatlash kerak. Rivojlanish yo’li tabiiy kapitalni saqlashi va yaxshilashi kerak. Darhaqiqat, uning shakllanishi zarurat paydo bo’lganda cheklanadi, chunki u jamoat manfaati manbayi bo’lib, ayniqsa, xavfsizligi va turmush tarzi tabiatga bog’liq bo’lgan aholi uchun ijtimoiy masaladir¹.

Tadqiqotning eng muhim maqsadi atrof-muhitni ifloslanishdan saqlagan holda barcha uchun farovonlikka erishish va iqtisodiy darajani oshirish uchun energiya va resurslarni optimal investitsiya qilish orqali barqaror rivojlanishda “yashil” iqtisodiyotning ahamiyatini ko’rsatishdir.

Atrof-muhit iqtisodiyoti yoki ekologik iqtisodiyotdan farqli ravishda “yashil” iqtisodiyot ko’proq amaliy xarakterga ega hisoblanadi. Umuman olganda “yashil” iqtisodiyot ustun darajada real iqtisodiy siyosat, konkret faoliyat sohalari (energetika, innovatsiya, qishloq xo’jaligi va b.)ga taalluqlidir. Ushbu farqni “yashil” iqtisodiyotning inglizcha economics (iqtisodiy nazariya yoki environmental economics, ecological economics kabi iqtisodiy fanlar) emas, balki economy (real iqtisodiy faoliyat) so’zlari orqali ifodalanishida kuzatishimiz mumkin.

Yashil iqtisodiyotga o’tishning quyidagi asoslariga ko’ra ajratish mumkin:

- xo’jalik yuritish va atrof-muhit o’rtasidagi o’zaro bog’liqlik;
- iqtisodiy faoliyat tufayli uzoq istiqbolda atrof-muhitga yetkaziladigan zararni minimallashtirish, ekologik va ijtimoiy omillarni qamrab oluvchi iqtisodiy tizimlarni boshqarish usullari;
- xo’jalik yuritish faoliyati va ishlab chiqarish sohalari yangi texnologiyalarni ishlab chiqish, ularning atrof-muhitga yetkaziladigan zararini minimallashtirishga yo’naltirish tamoyillari.

“yashil” iqtisodiyotni amalga oshirishda ilmiy bilish usullarini tanlash va tadqiqot strategiyasini tuzishda quyidagi tamoyillar muhim ahamiyat kasb etadi:

- resurslarning cheklanganligi sharoitida ekologik omillarning birlamchi omil ekanligi;
- yashil iqtisodiyotni amaliyotga tatbiq etish bosqichlarini turli (nazariy, g’oyaviy, siyosiy va iqtisodiy) darajalarga bo’lish zaruriyatining mavjudligi;

Tadqiqot muhim jihatlarga, jumladan, “yashil” iqtisodiyot konsepsiyasi, uning ahamiyati, maqsadlari va darajalari, eng muhim “yashil” ish o’rinlari, “yashil” iqtisodiyotning barqaror rivojlanishga ta’sirining ko’rsatkichi sifatida “yashil” iqtisodiyotga o’tish zarurati va unga yerishishga to’squinlik qiladigan eng muhim to’siqlarga oydinlik kiritadi.

Tadqiqot “yashil” investitsiya tushunchasi, uning ahamiyati, motivlari va unga ta’siri bilan bog’liq barqaror atrof-muhit va “yashil” iqtisodiyotda ekologik manfaatlarning ahamiyati.

¹ United N 2011 Towards a green economy: Pathways to sustainable development and poverty eradication - a reference for policy-makers, Franc, pp.1-5.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Olimlar ekologik sanoat sektoridagi istiqbolli o'zgarishlar orqali "yashil" o'sishni "yashil" iqtisodiyot bilan bog'lashadi. Bunga atrof-muhitni muhofaza qilishning yakuniy texnologiyasini innovatsiyalar va raqobatbardosh bozorlarga asoslangan resurslarni tejash usullariga aylantirish orqali yerishish mumkin. Ular barqarorlikdan tashqariga chiqadigan turmush tarzini qayta ko'rib chiqishga qiziqish ortib borayotganiga ishora qildilar. Yuqori darajada olimlar innovatsiyalar va raqobatbardosh bozorlarga asoslangan atrof-muhitni muhofaza qilish texnologiyasidan resurslarni tejovchi texnologiyalarga o'tish orqali "yashil" o'sish va "yashil" iqtisodiyotni ekologik sanoat sektori bilan bog'laydilar.

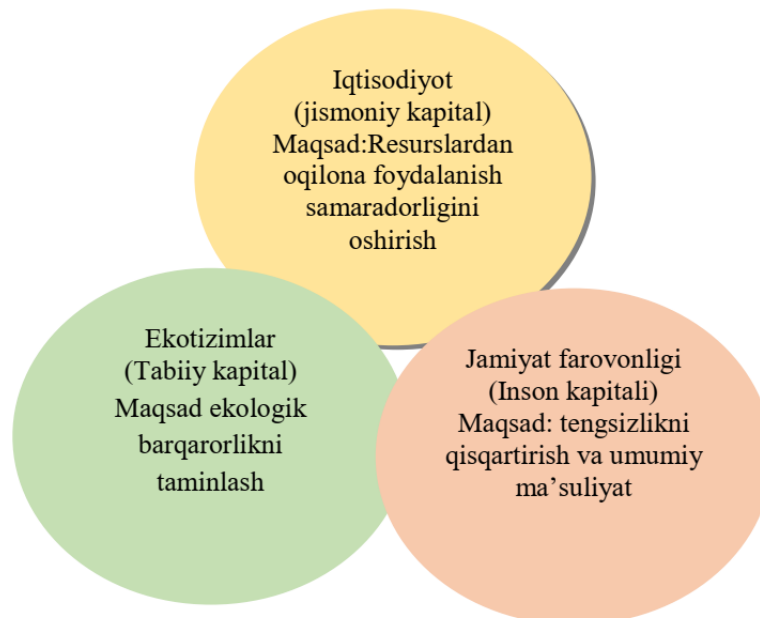
J. Xaynts, B. Hendricks fikricha "yashil" o'sish bu tabiiy resurslardan barqaror tarzda foydalanadigan iqtisodiy o'sish shaklini tavsiflovchi konsepsiyani anglatadi. Aslida, bu atama jahon miqyosida klassik sanoat iqtisodiy o'sishiga muqobil konsepsiyani taqdim etish uchun tobora ko'proq foydalanilmoqda, taraqqiyotning haqiqiy hodisasi va ekologik xavfsizlik konsepsiyasi bo'lgan "yashil" iqtisodiyot fenomeniga olib keladi.

Lucretia D. iqtisodiy o'sish davrida ko'proq resurslar va energiya iste'mol qilinishi va atrof-muhitga ta'sir qiladigan chiqindilar ko'proq ishlab chiqarilishi haqiqatdir. Ideal holda, cheklangan miqdordagi tabiiy resurslardan yuqori iqtisodiy qiymat olish milliy resurslardan foydalanish foizlaridan sezilarli darajada yuqori iqtisodiy o'sishni ta'minlashi kerak. Resurs samaradorligi ushbu mavzu bilan bog'liq iqtisodiy jarayonlarni tartibga solishga qodir bo'lgan xarajatlarni tejash va yangi texnologiyalarni joriy etish qobiliyati degan fikrni bildirishdi.

NATIJALAR

OECDning ma'lumotlariga ko'ra mamlakatlarning iqtisodiy o'sishi bir nechta omillar yig'indisi sifatida olinadi. Ba'zi mamlakatlar mehnat kapitali va ishlab chiqarilgan kapitallar evaziga iqtisodiy o'sishni ta'minlashsa qolganlari tabiiy kapitallar sarfi unumdorligini oshirish orqali ham o'sish sur'atiga ta'sir o'tkazishlari mumkin.

"Yashil" iqtisodiyotning keng tarqalgan konsepsiyasi bu past uglerodli iqtisodiyot. Kam uglerodli rivojlanish maqsadi atmosferaga issiqxona gazlari chiqindilarini chiqarishni kamaytirishdir. Ko'pgina xorijiy olimlarning fikrlariga ko'ra, bu issiqxona gazlar chiqindilarining kamayishi global iqlim tizimining barqarorlashishiga olib keladi. Ushbu maqsadga erishishning bir yo'li energiyadan foydalanish samaradorligini oshirishdir. SO₂ emissiyasining asosiy manbayi - qazib olinadigan ko'mir, neft, gazdan foydalanishdir. Hozirda ko'pgina mamlakatlar va xalqaro korporatsiyalar issiqxona gazlari chiqindilarini muhim manbayi bo'lgan ko'mirdan foydalanishni kamaytirmoqda.

1-rasm: "yashil" iqtisodiyotning umumiy tuzilishi

BMTning inson taraqqiyoti bo'yicha global hisobotida ko'rsatilgandek, "barqaror rivojlanish va imkoniyatlar tengligi: hamma uchun yaxshiroq kelajak" ijtimoiy adolat muammosi ko'p jihatlariga ega: avlodlar o'rtasidagi va avlodlar ichida, boy va kambag'al davlatlar o'rtasidagi tenglik, alohida mamlakatlar ichida daromadlarni taqsimlashda adolatga rioya qilish. Xususan, boy va kambag'al davlatlar o'rtasida o'sib borayotgan tafovutni bartaraf etish qiyin masala. XXI asr boshida dunyo aholisining eng boy 20 %i iste'mol xarajatlarning 86 % ini, eng kambag'al 20 %i esa xarajatlarning 1,5 %ini tashkil qilgan.

Resurs samaradorligi bo'yicha yuqori yoki past ballning asosiy oqibatlari barqarorlik va barqaror iqtisodiy o'sish bilan bog'liq. Agar kelajakda xom ashyo va energiyaga global narxlar sezilarli darajada ko'tarilsa (tendensiyalar va mavjud tadqiqotlarning aksariyati shuni ko'rsatmoqda), quyi pog'onadagi mamlakatlar sezilarli darajada yuqori xarajatlar va o'sish sur'atlarini saqlab qolish uchun samaradorlik va intensivlik ko'rsatkichlari yuqori bo'lgan mamlakatlar bilan solishtirganda, qiyinchiliklarga duch kelishadi.

O'zbekiston 2017–2021-yillarda ushbu soha loyihalariga 1,9 mlrd. AQSh dollari miqdorida investitsiya sarfladi. Umumiy quvvati 500 MVt bo'lgan quyosh fotoelektr stansiyalarini qurishga 1,1 mlrd AQSh dollari, 8 ta GES va 13 ta kichik GESlar qurish uchun 700 mln.dollar sarflash rejalashtirilgan va amalga oshirilgan. Tadqiqotlarga ko'ra, dunyoda 1 kvadrat metr maydon uchun energiya sarfi yiliga 120–150 kvt/soatni tashkil etadi. O'zbekistonda xuddi shuncha hajmdagi maydon uchun 390 kvt/soat energiya sarflanadi.

Bugungi kunda O'zbekistonda IESlarni qurish bo'yicha bir nechta loyihaga start berildi. Jumladan: BAAning "Masdar" kompaniyasi tomonidan Navoiy viloyatining Tomdi tumanida qiymati 600 mln. AQSh dollari bo'lgan 500 MVt quvvatli shamol elektr stansiyasini qurish bo'yicha kelishuvlar imzolandi. Ushbu stansiya 2024 yilda to'liq foydalanishga topshirilgach, yillik 1,8 mlrd kvt/soat elektr energiyasi ishlab chiqaradi va 1 yilda 546 mln. kub metr tabiiy gaz tejaldi. Saudiya Arabistonining "ACWA Power" kompaniyasi Buxoro viloyatining G'ijduvon va Peshko' tumanlarida qiymati 1,3 mlrd AQSh dollari bo'lgan 1000 MVt quvvatli 2ta IES qurishi bo'yicha kelishuv imzolangan bo'lib, ushbu stansiyalar 2023 yilda ishga tushirilgach, yillik 3,6 mlrd kvt/soat elektr energiyasi yetkazib beriladi va yiliga 1,1 mlrd kub metr tabiiy gaz tejallishini ta'minlaydi.

Hozirgi vaqtda elektr energiyasidan foydalanish juda qimmatga tushayapti. Ya'ni elektr energiyasini boshqa davlatlardan 3–4 marta ko'p ishlatamiz. Uni iste'molchilarga uzatish borasida 23% energiya yo'qotilyapti, tabiiy gazdan foydalanishda esa 20 % gaz resurlari yo'qotilyapti. Energiyani uzatish magistrali 80% eskirgan, talabga javob bermaydi. Respublika iqtisodiy tadqiqotlar markazi, muqobil energiya manbalari muassasalarining ekspertlari fikricha quyosh va shamol energiyasidan foydalanish, fotoelektr stansiyalarni ishga solish asosida 700 ming yangi ish o'rinlari yaratiladi, bir mln.. tonna biotopliva va 400 ming tonna sun'iy biotopliva ishlab chiqarish mumkin ekanligi aytilmoqda.

XULOSA

Iqtisodiyotning o'sishni ta'minlash "yashil" iqtisodiyotning rivojlanishiga hech qanday to'siq qo'ymaydi, aksincha resurslardan samarali foydalanish mo'tadillikni saqlaydi va davomiylikni ta'minlaydi. Ayniqsa, tabiiy resurlardan oqilona foydalanish, uni suiiste'mol qilish orqali tabiiy boyliklarning zaxirasidan noo'rin foydalanishdan asraydi. Ba'zi mamlakatlarning tabiiy boyliklarga qaramligi yuqori darajada bo'lib ularning iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlari asosan tabiiy resurslarning sarfi bilan shakllantiriladi. Ekologik ta'siri ham juda keng resurs sarfi yuqori bo'lgan mamlakatlarning uzoq yillar uchun barqaror o'sishni ta'minlashda qiyinchiliklarga duch kelishi tabiiy.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda shamol energiyasi, suv energiyasi va quyosh energiyasiga qilingan investitsiyalar shunga olib keladiki, O'zbekiston uchun zarur bo'lgan elektr energiyasini ehtiyojimizdan 6 marta ko'p ishlab chiqarish imkoniyati vujudga keladi.

Tabiiy resurslar va ulardan foydalanish samaradorligi har tomonlama mamlakat iqtisodiy imkoniyatlarini oshirishga xizmat qiladi. Lekin hisobga olinishi kerak bo'lgan bir qancha boshqa omillar borki iqtisodiyotni doimiy rivojlanish yo'lidan olib yuradi. Tabiiy kapitaldan foydalanish samaradorlik ko'rsatkichlaridan eng asosiy-laridan biri energiya resurslardan samarali foydalanish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Birlashgan N 2011 "yashil" iqtisodiyot sari: Barqaror rivojlanish va qashshoqlikka barham berish yo'llari – siyosatchilar uchun ma'lumotnoma, Frank, pp.1-5.
2. Xanfar, A 2014 Atrof-muhit iqtisodiyoti "yashil" iqtisodiyot. Assiut Journal, Environmental Studies, 39, Misr, 55–57,59-betlar.
3. Bina O. 2013 "yashil" iqtisodiyot va barqaror rivojlanish: notinch muvozanatmi? Atrof-muhit va Rejalashtirish C: Hukumat va siyosat, –31, p.–1024.
4. Ismail S. 2014 "yashil" iqtisodiyotning Jazoirda 2005-2007 yillar mobaynida barqaror rivojlanishgayerishishdagi his-sasi, Iqtisodiyotda tadqiqotlar jurnali, 3(2):149-150.
5. Pollin R.; Garret-Peltier X., Xaynts J., Hendricks B. Green Growth: AQShning iqlim o'zgarishini nazorat qilish va ish imkoniyatlarini kengaytirish dasturi, Amerika taraqqiyoti markazi; Massachusetts universiteti Amerika taraqqiyoti va siyosiy iqtisod tadqiqot institute markazi: Amherst, MA, AQSh, 2014. –p. 2.
6. Lucretia D. Ruminiya.: "yashil" iqtisodiyot va "yashil" o'sish – barqaror rivojlanish imkoniyatlari.
7. OECD 2016 Web brochure: Yashillashtirish samaradorliklarni o'lchash.
8. M.T.Bo'taboev, E.A.Muminova "yashil" iqtisodiyot darslik.–2023.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.